

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum
Concionum**

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Pars Altera.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

16. Quidquid haecenus dixi superfluum credo, quia non facio verba ad Sabellianos, Arianos, vel Hebraeos, sed ad Christianos, quia non solum hoc, sed & alia mysteria, fidei Catholicae firmiter credunt. Verum ego, dupliciter posse credi, semel speculative actu intellectus, secundo practice bonis nempe operationibus replico. Intellectu Patrem aeternum esse omnipotentem credimus; & tamen multi continuo eum offendendo, ac si potire non possent, impie eum negant. O quam caput esset, & timeret offendere Principem, qui certo scit confessioni non deferam poenam. si ergo credis, quod Deus sit omnipotens, cur non mittis eures, cur non emendas culpas? annon vides ejus te non posse effugere manus? credis speculative, & sapientiam filii confiteris, sed ex operibus tuis te hoc negare deduco. Dum tot patres seclera, ad minus implicite eum esse caecum, nec videre, cum esse ignorantem, nescire quid facias, vel quales sint tuae inordinate cogitationes altimas. Ergo dum ab actionibus Christiano indignis non abstinens, eum esse caecum ignorantem, qui te non videt, & qui tua seclera non cernit iudicis. Credis bonitatem Spiritus S., sed actiones tuas, dum vita tua est dissoluta, voluntas depravata, opera malitiosa, arguunt quod eam inficeris. Videris bonitatem Spiritus paraclyti abominari, & malitiam diabolicam te imitatorum ostendis. Hinc te de eorum esse numero, de quibus ait Apostolus. *Confitentur se nosse Deum, facti autem negant eum sicut abominati, & increduli. Et ad orationem bonum reprobi. Verificatur.*

17. Sunt, qui subtilitate ingenii plusquam oportet speculari volunt, forsitan id, quod meus Pater sanctus Augustinus dixit, ignorant: Nihil difficile quaeritur, nulli periculo suis erratur. Hinc evenit, ut temeritas eorum in quendam scopulum eos pelat. *Notis, ait Beatus Valentinus praeful, mortales secretum hoc scrutari mysterium, hoc nolite sapere, nolite intelligere, audite audientes. Et solum credite, non hoc vobis praedare ad salutem, credere enim pietatis est, velle sapere temeritatis. Ergo amate Trinitatem, voluntate, corde eam veneramini, ut illud comidam, quod altera parte mei discursus enarrabo, reportare possitis. Interim quieto.*

PARS ALTERA.

18. Devotio erga sanctissimam Trinitatem, & insculptam illam cordi gerere, quam sit fidelibus proficuum ex figuris, quibus in scriptura adumbratur, deducere poterimus. Populus Israeliticus in Aegypto manceps erat; Deus Moyses & Aaron ad Pharaonem ablegat, ut ei significet, quatenus populum illum libertate donet, quam cum obsti-

natus Rex negaret, divina Majestatem ostendit, ut ad desertum Deo sibi lituram se conferret. *liberavit Deum Hebraeorum vocavit nos, ut in via trinum dicitur in solitudine. Et sacrificium Domino Deo nostro, ne forte accidas nos perire, ut gladius. An morte violenta pellis, vel ferri occubent, nisi prius sacrificet, & tus dies in aeternum insumantur; cur hac poena in vorant, nisi per tres dies iter agant? annon se magis promptos erubere, si unum, vel duos dies impenderent, annos si sacrificium Deo gratius foret, aut dicitur illud. Numerus ternarius horum dierum figura est unum personarum, ait sanctus P. Augustinus; docere itaque voluit Spiritus S. quemlibet, qui in itinere hujus vitae devotus fuerit sanctissimae Trinitati, eum ab omni malo, & ad veritatem, quae ei obvia re possit, securum fore. *Tres dies non incogitavimus dicere Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, & hi tres unus dies, quia ergo memum si hoc sacrificium mysterium dicitur, via non perferunt. Patrem enim suo Filio, vel utrumque, sicut Spiritus S. praedicare, gladium, & pestem tanquam suis erroribus panas meretur. Hic numerus ternarius semper omen futurae felicitatis fuit.**

19. Ab Abrahamo rei veritatem flagitiosam. Deus ei, ad montem Moria se constitit, ubi, quod filium suum charissimum Isaac immolet, praecipit. *Abraham tuum quem diligis Isaac, & offer illum mihi in holocaustum super unum montem, quem monstrabo tibi. Senex absque mora iussa divina voluntatis excurtus ad montem pergit, & ut ad pedem ejus appulit servos sic affatur. *Exspectate hic cum asino, Ego autem, & puer illic in qua praeparantes, postquam adoraverimus revertemur ad vos. Quo fundamento motus Abraham, paulisper praestolentur, ferris jubet, & se quatuordecim Isaac reversum ajat, scire vellem. Quomodo redeat, si filium propriis manibus sacrificare debebat? quot diebus iter egerit, dum haec dixit observare. Die autem tertio elevatis oculis vidit locum procul. Dum tertium attingit diem, in tantum festul secum tacitus ait, hi tres dies stellae felices augurium sunt, necem non minuantur, sed vitam sponteant. Omnia verba sunt Chrylologi, dicit Dei filium, & tres servos mysterio. Egregie hoc Pater Pontificis radientis allereus, ubique, vel umbra sanctissimae Trinitatis est; ibi omnes actiones esse figuratas, & felicem habere exitum explanat. *Ubi dicitur diviniissimi ternarii adumbrat mysterium, sicut in casum, non mortem Isaac cogitavit Abraham, sed illum incipit sacrificari quasi ad unum, & casu libe-***

Ad Titum cap. 1.

Augustinus ad B. Th. & P. con. 2. de Trin.

B. Thom. 2. 2. ad 1. con. 2. de Trin.

nam. Si ergo figura vitæ augmentum fuit Abrahama, quid Christiano non erit figuratum?
 10. Et quia modo de numero ternario dierum agimus, ego felicem etiam cursum huius mei discipulis augurans tertiam considerationem istudem diebus addere volo. Magnus filius Dei de sua sanctissima humanitate, quæ templum erat Spiritus Sancti dissentens, his Hebræos est allocutus. *Beatus templum hoc. Et in triduo excitabo illud.* Et non quod loquatur de templo materiali à Salomone edificato, expresse Evangelium declarat; illa autem dicebat de templo corporis sui. Si Deus temporis non subiciatur, cur vult resurrexerit non præcatur. Si dicatis, quod si subito à morte fuisset resuscitatus, Hebræos potuisse credere eum verè non fuisse extinctum, sed mortuo famile, ego eum post secundum, quartum, vel quintum diem potuisse resurgere oppono. Non: *In triduo excitabo illud.* Tres dies tres personas designabant; ab his ergo Christus omne nostrum bonum, resurrectionem à morte peccati ad vitam gratiæ, emersionem ab afflictionibus ad statum gloriosum dependere, ostendere voluit. Conceptus est sancti Ephrem Siri. *Potuerunt in momento, in situ oculi, omnia fieri, sed ob mysterium Trinitatis intra triduum hostem gratia legavit, non quod impotens esset eos (nimirum tres dies) agere, quæ oportebat, sed ut mysterium ostenderetur divinitatis: propterea Et in tribus moris de fructu est, Et draco devoratus est, Et peccatum delatum. Intra triduum est, coelitus, Et terra, Et mare constituta sunt, ut etiam in eo Trinitatis demonstraretur mysterium, Et tridua resurrexerunt, Et propitiationis humna fructus, commo-*
 21. Non sunt adeo tenebræ infensæ luci, quantum Daemon hunc numerum ternarium sanctissimæ Trinitatis symbolum averfat; Hinc animam illi tollit, elationem ejus deprimit, vires debilitat, ne offendere possit. In obtinatum Pharaonem, ut populum Israeliticum libertati restitueret Deus per Moysen, & Aaronem varia supplicia derivavit. Florum primum fuit, dum percussit aquam fluminis, quæ versa est in sanguinem, sic ut Ægyptios suis necaret. Et non poterant Ægyptii libere aquam fluminis, Magi Pharaonis, ut hæc transformationem non fieri virtute divina, sed fuisse naturalem ostenderent, suis incantationibus, & arte Dæmonicâ idem præstarent. *Feceunt similiter malefici in Ægyptiorum incantationibus suis. Deus è virga Aaronis secun-*
 dum potum prodire voluit. *Et intendit Aaron*

manum suam super aquas Ægypti, Et ascenderunt rana, tam ubertim ut terram operirent, sed ne Pharaon libertatem populo daret, Magi ut virtute humanâ hæc parata ostenderent, rursus similes fecerunt; *Feceunt autem Et malefici per incantationes suas similitur.* Dei iussu Aaron ad tertiam plagam Siniphum pergit, virga pulverem terræ percussit, & illico exercitus comparuit, qui sibilantes tubis Ægyptios ad certamen allicere videbantur, & dein hastis unguium acerbe eos lanciabant. Hic Ægypti magis cecidit animus, nec incantationibus suis è terra Cinifes producere eis fuit possibile. *Feceuntque similitur malefici incantationibus suis, ut educerent Sciniphes, et non potuerunt.*
 Hic scire velim, si magi ope diabolicâ, vel potius diabolus, aquam in linguam convertit, & applicanda à viva passivis ex putri matriâ rana produxit; cur non potest generare Sciniphes animalia multo majora? Propterea Moyses, & Aaron non prodigia puniendis Ægyptiis paratur, urpote generando muscas, occidendo animalia, producendo pulverem, qui lapsus super carnes hominum eas ulcerabat, tonitruum, grandinem, fulgura, ignes, locustas, tenebras profereudo, nec tamen magos suis incantationibus hæc attentasse legimus. Cur ergo non dicitur, *Feceunt similitur*; sed potius, *non potuerunt*. Quis vires diabolus ademit? Strabo Sciniphes fuisse tertium prodigium, quod plebendo Pharaoni Aaron paravit, Responder. Hic numerus diabolo potentiam tulit, per hunc incantationes magicæ linguâ suâ virtute desituta sunt. *Notandum quia tertio signo vincti sunt magi, quia omnis perfridia, Et mundana sapientia, vel Philosophia fide Trinitatis vincitur.* Et quis Christianum devotum sanctissimæ Trinitati, eamque suo cordi insculptam perentem damoate audeat? Incantationes, maleficia, præstigia maleficorum ei nocere non poterunt, imò ipsi demones robur perdunt, & confusi remanebant. *Omnis perfridia vincitur fide Trinitatis.*
 22. Incredibile quid edicam, Hebræi fidei Christianæ hostes, & huic sacrosancto mysterio fidem negantes, ad minus bis qualibet die verba illa Deuteronomii: *Deus, Deus moyses, Deus unus est,* in quibus hoc arcana divini summi Trinitatis personarum, & unitatis essentia continet diximus, profecerunt, & dum quolibet mane reverentia tumida illa proferunt, illo die nil sinistra obventurum, ab

Strabo
 pud Ioan.
 Haye in
 Exod. c. 8.
 v. 19. n.
 97.
 Deut. 6.
 quod Hebræi
 solent in
 Moseos
 C. Mes-
 messi.
 ab

TRINITAS
 DIABOLUS
 22

ab omnimodo se fore liberos estimant. Id relatione A dei nati Fini habemus. Tenetur singulis diebus saltem bis laqueum modi sex dictiones ore quilibet gel in lud. Iudaeorum dicitur: *Et profurre, in cuius recta mentis, vocisq; prolatione beatitudinem consistere volunt, unde singulis diebus suis quibuscumq; matutinis laudibus dicunt. Beati nos qui quotidie mane, Et vespere bis surgimus dicentes, Deus, Deus noster, Deus unus est.* Si ergo Hebraei virtute mysterii ab his non crediti, sed & irrisi se eutos credunt, quanto magis Christianus se saluum, & liberum, qui illud credit, reueretur, & adorat, censere potest.

26. Patriarcha Jacob, dum filios suos bene precaturus coram se huius iustitiae, morti vicinus erat, Iosepho benedicturus prius ad veritatem & infortuniam ab eo tolerata veluti persecutionem a fratribus, venditionem Israelitis, accusationem ab illa foemina, carcerem Aegypti ei in memoriam revocavit. *Sed in forti arcus ejus, Et dissolutus sunt vincula brachiorum. Et manus illius per manus potentis Iacob.* Et quod sanctus Ioseph his verbis calamitates recentissimas intelligat Perentius, & Abulenensis restantur. Sed hic observandum pro verbo (potentis) in Hebraeo haberi *Albir*, quod nunc ex nominibus Dei, in quo tres litterae concurunt. *Alph, Beth, Resch*, quae litterae sunt prima in nominibus sanctissimae Trinitatis, *Ab, Ben, Ruah*, hoc est Pater, Filius, & Spiritus Sanctus. Jacob ergo filium suum Ioseph liberatarum per manus potentis, hoc est Dei Trini, & unius affirmat. Sed quae de causa, eodem agitur de libertate sancti innocenti, interponitur nomen Trinitatem denotans: quid dicam nescio, nisi quod in tanta estimations ut iustus oppressus contumelias, & afflictus, quod sanctissima Trinitas in eo liberando laboret. Et quomodo Christiani, si fuerint ei devoti ab omnibus miseriis, carceribus, per manus potentis, id est Sanctissimae Trinitatis, excipiantur.

24. Hinc dixit Christus. *In ore duorum, vel trium stat omne verbum.* Quod sic explicat S. P. Augustinus: si duo contra te testes falsi stent, tunc, *In ore trium stat omne omne verbum.* Hoc est in tribus divinis personis defendentis. Hoc castus, & innocenti Susanna a duobus falsis testibus accusata contigit, statit verbum in ore trium; tres divinae personae per Danielem eam defendendo officium Advocati egerunt. Per hoc, ait Divus P. Augustinus, mysterium Trinitatis commendatum est: *vis habere bonam causam? habeto duos. vel tres testes, Patrem, Et Filium, Et Spiritum S.* Denique quando Susanna casta summa, solusque conjux, duobus falsis testibus urgebatur,

27. Ita, perhibente Pelbato, qui dum se fecerit sanctissimae Trinitatis declarat, manibus duobus se surripuit. *Ego sum servus sanctissimae Trinitatis. Et demones fugierunt.* Ac D. Joan. Damascenus depopulata Constantino-polim depopulata venit quodam, dum haec verba ab Angelo colata tres personas designantia. *S. Deus, sanctus, sanctus immortalis, miserere nobis, illico dissipabile commemorat.* Et quia hoc mysterium ineffabile ab intellectu capi non potest, voluntate illud adoremus, corde illud adoremus, & cum beatis Diono Patris, Filii, & Spiritus S. abitoze.

Trinitatis illi occultis suffragabatur, illa Trinitas de occulto unum esse Danielem occisorem, & hinc convicit.

25. Tres illi pueri dum adorationem flammis negarunt, flammis illius fornacis a Rege Babiloniae in se hinc sunt, sed ignis pro eo, quod coarctaret, ventali fluxus eos refrigerantis vicissim irit, & his Angelus se junxit. *Et excessus flammis ignis de fornace, Et fecit medium fornacis, quod ventum voris flammis, Et non tetigit eos immaribus, neque contrivit, nec quicquam molestum tulit.* D. Leo caulam alligat, quod format, & Beatissimam Trinitatem representat. Sacramenta Trinitatis, cum potentis elementis, natura est, qui pater abatur incendio extinguit, emittens ventos in se. Gujusdam Regalium in valitudine laborabit, & a medicis desperata proclamabatur, *lucipiebat mori.* Pater Salvator adit, rogans, ut priusquam filius vita fuogant, ad domum suam se comiteret, filioque laudat reddere dignetur. *Defensio priusquam moratur filius meus.* Christus eius fidem tenens, ab illa jam gratiam concessam, ait, *vade, filius tuus vivit.* Confolatur a vitiis, sevis sit obvis, quilibet nunciam referunt jam filium bene valere. *Querit, in quis hora velis haberi.* Respondent, *tri hora septima reliquit eam foris.* Non est exaniam magna mysterio, quod filium Regis Evangelia narrat septima hora ab infirmitate dimissum, ut Henricus. Numerus septenarius, & quatuordecim qui significat quatuor elementa, & terram, quod trium personarum est symbolum coadunat. Et enim compositus ex ternario, Et quatuordecim, namque in ternario significat unum sanctum Trinitatis. Servator quam proficiat devotio, vel in vocatio sanctissimae Trinitatis sic docere voluit. *Beatus ergo septima hora filius Regis sanatus est, quod per se iam sanata tam totus homo consequitur, cum creatura creatorem suum agnovit, etque si digna humilitate, ac servitute subdidit.*

Gen. c. 49.
Perentius
Prophe.
20. de lo.
sep. h. in Be.
negie. Es.
riarch. f.
8. n. 160.
Abulen. c.
49. in Gen.
9. s. fol.
746 col. 1.
lu. K.
10. Hage in
cap. 13.
Gen. n.
29. 10. 2.
Danie.
c. 12.
S. Aug. tr.
36. in lo.
cap. 2.